

група) съответен идентитет. Те са възпроизвеждали и социопропространствената дистанция и ненужност от контактуване с етнокултурните послания на други ромски групи, битувачи в това или друго (географско и социално) пространство.

Паралелно с тези процеси ромската история и биографичност демонстрират трайна процесуалност на възприемане като значими за ингруповата екзистенция и на езикови доминанти с преферирана или прерогативна роля и значимост в съответното социално пространство. Обстоятелството на легитимиране (при неизбежно всекидневно артикулиране) на би- или трилингвизъм също се отразява на социопропространствената дислоцираност, на естеството на нейното възприемане и осмисляне от самите роми, принадлежащи към съответната група или към различните групи, употребяващи общи лингвистични модели.

Социопропространствената локализация на циганите е свързана и с официално-вертикализирано прокарването или хоризонтално функциониращите **конфесионални модели**. Груповата херметизираност и закрепостеност, стихията на етничната индиферентност и на интергруповия релативизъм и агностицизъм, изолационизмът от йерархизираните структури в останалото социално пространство, обкръжеността на жизненото и културно-религиозното пространство на ромите от далеч по-развито и функционално много по-мощно по давленията си вероизповедно пространство и др. под. са били съществени фактори, които са детерминирали възприемането на религиозни стандарти и култово-обредни практики, изконно чужди на произхода и съдбата на ромите. Именно социопропространствената дислоцираност на циганите в най-долните слоеве на „низините“, превръщането на историческата им съдба в перманентен полигон за изпитанията на иноетнични (спрямо посланията на техния генезис и архаична конфесионална определеност) културални и вероизповедни модификации са предопределили в немалка степен и своеобразния инструментализъм на циганина (като род и индивид) в отношението му към религията. Проблемите на историческото и личностното, житейски биографичното просъществуване са принуждавали социалната адаптация на ромите в конкретни социални пространства неизбежно да се обвързва и подчинява и на възприемането (на-